

ΦΥΣΙΚΗ Β ΛΥΚΕΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΝΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

Ερώτηση

Από ποιους παράγοντες εξαρτάται και από ποιους όχι, το μέτρο της έντασης ϵ_A σε ένα σημείο A ενός ηλεκτρικού πεδίου;

Απάντηση

Δεν πρέπει να μας παραπλανεί η σχέση ορισμού για το μέτρο της έντασης:

$$\epsilon_A = \frac{F}{|q|}$$

Το μέτρο της έντασης δεν εξαρτάται ούτε από το υπόθεμα q ούτε από το μέτρο F της δύναμης που αυτό δέχεται.

Εξαρτάται από:

- i) το φορτίο ή τα φορτία που αποτελούν την πηγή του ηλεκτρικού πεδίου και
- ii) τη θέση του σημείου A μέσα στο ηλεκτρικό πεδίο.

Αυτά φαίνονται καθαρά στη σχέση που ισχύει για το πεδίο Coulomb:

$$\epsilon_A = \frac{k|Q|}{r^2} \quad \text{όπου}$$

Q: το φορτίο της πηγής

r: η απόσταση του σημείου A από την πηγή.

Ερώτηση

Πώς προσδιορίζουμε την κατεύθυνση της έντασης $\vec{\epsilon}_A$ σε ένα σημείο A ενός ηλεκτρικού πεδίου;

Απάντηση

Ανεξάρτητα από το φορτίο-υπόθεμα που υπάρχει (αν υπάρχει) στο σημείο A, εμείς φανταζόμαστε στο σημείο αυτό ένα **θετικό** ηλεκτρικό φορτίο. Η κατεύθυνση της έντασης $\vec{\epsilon}_A$ είναι η ίδια με την κατεύθυνση της δύναμης που ασκείται σε αυτό το (φανταστικό) θετικό φορτίο.

Ερώτηση

Με ποια διαδικασία προσδιορίζουμε την ένταση $\vec{E}_A$ σε ένα σημείο A ηλεκτρικού πεδίου του οποίου η πηγή αποτελείται από ένα πλήθος N σημειακών ηλεκτρικών φορτίων;

Απάντηση

Στηριζόμαστε στην αρχή της επαλληλίας και συγκεκριμένα:

- i) Σχεδιάζουμε ξεχωριστά την ένταση που οφείλεται σε καθένα από τα N φορτία που αποτελούν την πηγή.
- ii) Υπολογίζουμε τα μέτρα των $\vec{E}_1, \vec{E}_2 \dots \vec{E}_N$
- iii) Προσθέτουμε διανυσματικά και βρίσκουμε τη συνισταμένη ένταση.

Ερώτηση

Ένα ηλεκτρικό πεδίο δημιουργείται από δύο ηλεκτρικά φορτία Q_1 και Q_2 τα οποία βρίσκονται ακλόνητα στις θέσεις A και B αντίστοιχα. Πού βρίσκεται το σημείο Γ στο οποίο μηδενίζεται η ένταση του ηλεκτρικού πεδίου;

Απάντηση

- i) Αν τα φορτία Q_1 και Q_2 είναι ομώνυμα, τότε το ζητούμενο σημείο Γ βρίσκεται ανάμεσα στο A και B.
- ii) Αν τα φορτία είναι ετερόνυμα τότε το σημείο Γ βρίσκεται στην προέκταση του ευθύγραμμου τμήματος AB προς την πλευρά του σημείου στο οποίο βρίσκεται το μικρότερο κατά απόλυτη τιμή φορτίο από τα Q_1 και Q_2 .

Σημείωση: Αν τα φορτία Q_1 και Q_2 είναι αντίθετα, τότε **δεν υπάρχει** σημείο μηδενισμού της έντασης του ηλεκτρικού πεδίου.